

”Meidän on pakko arvioida uudelleen elämänpiiriämme”

Taiteen tammi paljastettiin Porissa

OK 30. 9. 1968

Pori sai sunnuntaina ensimmäisen vapaamuotoisen ja modernin suihkukaivoveistoksen. Keskusaukiolla paljastettiin puolenpäivän aikaan kuvanveistäjä Terho Sakin muovaama Taiteen tammi. Juhlallisuuksia oli saapunut seuraamaan satamäärin porilaisia.

— Toiminta vanhojen kulttuuriarvojen säilyttämiseksi ja toisaalta uusien arvojen luomiseksi on perinteisesti ollut yksi kaupunkien keskeisimmistä tehtävistä, sanoi apulaiskaupunginjohtaja Heikki Koski veistoksen paljastuspuheessa.

— Kaupungilla on henkisen kulttuurin alalla samanaikaisesti ollut sekä säilyttävä että uudistava tehtävänsä. Tämä kaksijakoisuus on yhä ajankohtainen: me porilaiset haluamme säilyttää arvokkaat vanhat rantakorttelimme, mutta emme silti halua pysäyttää kaupunkikulttuurimme kehitystä niiden rantakorttelien rakentamiskauden tasalle. Meidän on pakko jatkuvasti arvioida uudelleen omaa elämänpiiriämme, sitä yhteiskuntaa, jonka hyväksi me työskentelemme. Nykypäivän kulttuurikaupunki on ihmiskeskeinen, se nojautuu entistä perustavammin väestön kulttuuriaktiivisuuden varaan.

Kulttuuri-toiminta säilyttävää Porissa

— En usko olevani suuresti väärässä, jos väitän kulttuuri-toiminnan Porissa rakentuneen suurelta osin säilyttävän tehtävän varaan. Uudistava kulttuuri-toiminta on jäänyt vähemmälle huomiolle. On syntynyt kulttuuriviivästyksiä aloilla, jotka jossain muualla on pakotettu uudistamaan ja kehittämään nopeasti. Kuvataidetoiminnan alalla Porilla on vankat perinteet, joista huolimatta täällä ei ole onneksi jähmettytty yksinomaan perinteiden vaalimiseen, vaan myös uudistumista on tapahtunut samanaikaisesti. Tästä lankeaa suurin ki-

tos aktiivisille satakuntalaisille kuvataiteilijoille. Kuvataidetoiminnan alalla on ilmeisen onnistuneesti kyetty ottamaan huomioon ne keskeiset perustekijät, joiden toivoisi olevan kaiken kulttuuri-toiminnan ohjenuorana. Tällainen perustekijä on ennen kaikkea rohkea paikkakuntahengen varaan rakentuva paikallinen patriotismi, joka uskaltautuu uudistuksiin, ja josta erinomaisina esimerkkeinä ovat Porin päivä ja Pori-Seuran toiminta kokonaisuudessaan.

— Pidän välttämättömänä pyrkimystä kertakäyttöisten kulttuuriskeiden antamiseen, jolloin ruiskeiden esiintymistiheys riippuu viime kädessä väestön kulttuuriaktiiviteetista, totesi apulaiskaupunginjohtaja Koski.

Veistos leventynyt palkintoluonnoksesta

Taiteen tammi sai jaetun toisen palkinnon vuonna 1964 pidetyssä Akseli Gallen-Kallelan muistomerkkipäilyssä, jossa palkintolautakunta hyväksyi toteutettavaksi kuvanveistäjä Heikki Niemisen ehdotuksen. Taiteen tammi todettiin toteuttamiskelpoiseksi josakin muussa yhteydessä. Taide- ja muistomerkkitoimikunnan esityksestä Taiteen tammi sai kaupunginhallituksen hyväksymisen viime vuonna, ja veistos päätettiin sijoittaa Keskusaukiolle, jonka keskuskiveys on muodostettu jokisiltatyön kansituksen keventämiseksi poistetuista kivistä. Nykyisessä muodossaan Taiteen tammi eroaa alkuperäisestä palkintoluonnoksesta melko vähän. Veistos on hiukan leventynyt, sillä sitä ei alunperin ollut tarkoitettu suihkukaivoveistokseksi.

Taiteen tammi on valettu pronssiin Väinö Kärkkäisen taidevalomossa Järvenpäässä. Veistoksen paino on noin 1.000 kiloa. Jalustan allaskivi on Rantämäen mustaa graniittia, ja sen paino on noin 7.000 kiloa. Kivityön on tehnyt Vientikivi I. Malm Porista. Veistoksen symboliikka kertoo kannosta, jonka reunakaarujen alta

kumpuaa uusi ja virvoittava elämänvesi. Taiteen tammi on taide- ja muistomerkkitoimikunnan puheenjohtaja, piirtäjä Raimo Hellberg, ja sen otti kaupungille vastaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kunnallislisneuvos Vilho Rantanen. Paljastustilaisuudessa oli mukana myös kuvanveistäjä Terho Sakki.

Porin triviaalikoulun muistoksi perustetun rakennuksen seinä